

Schultheis Éva: Az elfeledett sziget

Nyári emlékekből soha nem elég. Most hogy kicsit lecsendesedik a forró évszak, és alig néhány nap választ el a kalendáriumi ősztől, visszatérek álmaim szigetére. Talán sikerül letisztultabban megidézni mindazt, amit ottjártamkor inkább csak a lelkemben rögzítettem.

Okostelefonom fölé hajolva így utólag, számomra igencsak meglepő, hogy a szóban forgó hely szinte már az észrevétlenségig rejtett övezet. A tó ölelése, mint egy gondos anyaméh, táplálja és védi ezt a csekélyke földszívet, mintha egy örökös magzati létben szunnyadó csecsemőt látnék, amelyhez egy köldökzsinórszerű nyárfasor az egyetlen kapcsolattartási lehetőség a szárazfölddel.

Reichenau első látásra és másodikra is a nyugalom, a feledés és az újramegtalálás szigete.

A nyugalomé, mert az itt élő emberek nem erőltetetten kényszeríték magukra a csendet, hanem eszerint élnek...

A feledésé, mert ennek a védettségnak köszönhetően az idő kegyes fintoraként, az enyészet és a pusztulás mintha megfeledkezett volna a szigetről...

Az újrafelfedezésé és a megtalálásé, hiszen egyértelmű, hogy aki ide ellátogat, visszatérhet a történelembe, fejest ugorhat az időbe el egészen a keresztény nyugat bölcsőjéhez...

Távolról nézve látszólag ugyanaz a megszokott vidéki hangulat és látvány. Kell egy kis idő, mire rájövök, másvilágba csöppentem. Dél tájban megáll velünk az idő, falusias idillben diszkréten ott lapul a csend, karnyújtásnyira egy-egy templom, a csendeken túli harangszó, megművelt zöldségkertek, vízvezetékek, mediterrán pálmafák, óriáshortenziák, friss rózsailat, szőlődombok, vitorláshajók, mezei vadvirágok, kolostor-kertek furcsa egyvelege, szinte már egzotikusnak tűnő utcanevek, mindeközben egyfajta nyugalom, Márai Sándor szavával élve, egy

tapintatos társaság laza társalgásban és menetelésben a szokatlan kora nyári melegben...

A tapintatos társaságot helybéli idegenvezetők kalauzolják a szigeten. Óriási az a szellemi-kulturális hagyaték, amely ezen a csekélyke helyen szinte lépésről-lépésre kibontakozik.

A kolostorsziget kiemelkedő bizonyítéka annak a tudományos és vallásos kezdeményezésnek, amely a VIII. és IX. század fordulóján gyökeresen átalakította Európa politikai rendjét. A Karoling-kor, maga, Nagy Károly személye óhatatlanul is egybeforr mindazzal a gondolatisággal, amit az európai kereszténység és műveltség reneszánszának neveznek.

A legenda szerint Sintlas, alemann nemes kolostoralapítással bízta meg Pirminius vándorpüspököt, aki 724-ben negyven szerzetessel letelepszik a szigeten. A valóságban azonban a kolostoralapítás a frank majordomusi (kancellári) tisztségben álló, Martell Károly megbízásából történt, aki tudatosan törekedett arra, hogy hatalma megerősödésének érdekében befolyását a Bódeni-tó környékbeli területekre is kiterjessze, nem utolsó sorban azért is, hogy az akkor még részben pogány germán törzsek is felvegyék a kereszténységet.

Az itt élő és működő apátok, a kolostori élet és a világi diplomácia kimagasló egyéniségei, polihisztorok, akik királyi sarjakat nevelnek, sőt birodalmi kancellári tiszteket is betöltenek, iskolát, könyvmásoló műhelyt, könyvtárat alapítanak, merész építészeti újításokat honosítanak meg és nem utolsó sorban, tudományos és irodalmi ihletésű műveket alkotnak.

Az apátság neve összeforrott azokkal a csodálatos miniatúrákkal, amelyek az ezredforduló táján, mintegy fél évszázad leforgása alatt keletkeztek. Ezek az Ottók korának leghíresebb kéziratái és kódexei. A császári pártfogás alatt álló Reichenau miniatúraművészete ekkor éli fénykorát.

A sziget három, a IX. és XI. századból származó román stílusú temploma, az egykori bencés apátsági templom, a Szent Mária és Márk-templom, a Szent Péter és Pál-templom, valamint a Szent György templom egyenként is a korai középkori építészet remekei német honban.

Mindezek közül is talán a leghíresebb az oberzelli Szent György templom. A X. század fordulóján, feltehetően azért épült, hogy itt helyezték el Szent György fejereklýjéjét. A belső teret díszítő, összefüggő közel ezer éves freskóciklust az Ottók korának egyik legjelentősebb alkotásaként tartják számon. A képek Krisztus életének epizódjait, ezen belül is csodatételeit jelenítik meg, minden történet középpontjában mindig a Megváltó nagyszabású alakja áll, amint látványos, határozott kézmozdulatokat tesz, a körötte állók, mintha csak azért volnának jelen, hogy tanúsítsák a csoda megtörténtét!

Már csak ez egy élmény is elég lehet ahhoz, hogy az ember ellátogasson a Bódeni-tó eme csücskébe.

A teljesség igénye nélkül, tudatosan nem folytatom tovább... nyitva hagyom a lehetőséget egyéni felfedezésekre mindazok számára, akiket e rövid élménybeszámoló nyomán máris megszólított a hely szelleme. Ígérem, nem bánják meg!

Köszönettel mindazoknak, akik lehetővé tették számunkra azt a csodás napot!